

29.1.2024

PAZIŅOJUMS KOMITEJAS LOCEKĻIEM

Temats: Lūgumraksts Nr. 0741/2023, ko iesniedzis Vācijas valstspiederīgais *Rüdiger Schiller*, par ES ceļošanas informācijas un atļauju sistēmas (*ETIAS*) pieļautu iespējamu starptautisko tiesību pārkāpumu

1. Lūgumraksta kopsavilkums

Lūgumraksta iesniedzējs uzskata, ka Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēma (*ETIAS*) padara aviosabiedrības par patvēruma tiesību īstenotājām, lai gan tās nav valsts amatpersonas, kas ir kompetentas pieņemt šādus lēmumus. Lūgumraksta iesniedzēja ieskatā tas ir valdību mēģinājums atcelt savas saistības, kas izriet no starptautiskajām tiesībām. Viņš apgalvo, ka valstis jau tagad izdara spiedienu uz privātajiem uzņēmumiem, lai tie darbotos kā *de facto* robežkontroles iestādes, lai gan aviosabiedrībām nav ne pilnvaru, ne uzraudzības funkcijas. Lūgumraksta iesniedzējs uzskata, ka ES dara visu iespējamo, lai jebkuram iespējamam patvēruma meklētājam netiktu piešķirtas vispārējas tiesības uz patvērumu. Viņš arī paskaidro, ka tam par pamatojumu tiek minēts terorisma risks, lai gan nav pierādījumu, ka pastiprināta robežkontrole novērstu terorismu, un vienlaikus šie pasākumi apdraud tādas pamattiesības kā tiesības meklēt un izmantot patvērumu no vajāšanas.

2. Pieņemamība

Atzīts par pieņemamu 2023. gada 15. novembrī. Komisijai pieprasīta informācija saskaņā ar Reglamenta 227. panta 6. punktu.

3. Komisijas atbilde, kas saņemta 2024. gada 29. janvārī

“Lūgumrakstā ir paustas bažas par Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmas (*ETIAS*) iespējamo ietekmi uz trešo valstu valstspiederīgo piekļuvi patvēruma tiesībām, kā arī pārvadātāju lomu robežkontrolē. Eiropas Savienība ir apņēmusies efektīvi aizsargāt savas

robežas, kā noteikts Šengenas Robežu kodeksā¹ un Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūras regulā.² Šīs juridiskās saistības izriet no Līguma par Eiropas Savienību (LES) un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD).

ETIAS ieviešana ir šīs apņemšanās neatņemama sastāvdaļa, ļaujot dalībvalstīm pirms trešo valstu valstspiederīgo ierašanās pie ES ārējām robežām novērtēt iespējamās drošības, nelikumīgas imigrācijas vai epidēmijas riskus, ko viņi rada. Pretēji lūgumrakstā paustajiem ierosinājumiem *ETIAS* attiecas tikai uz bezvīzu ceļošanu, t. i., trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ir atbrīvoti no vīzas prasības un kuri vēlas uzturēties dalībvalstīs, kas pieprasa *ETIAS* datus, mazāk nekā 90 dienas jebkurā 180 dienu laikposmā. Turklāt, lai gan īstermiņa uzturēšanās gadījumā būs vajadzīga derīga *ETIAS* ceļošanas atļauja, tā negarantē ieceļošanu. Trešo valstu valstspiederīgajiem ir jāatbilst arī visiem pārējiem ieceļošanas nosacījumiem, kas noteikti Šengenas Robežu kodeksā.

Patvēruma procedūras direktīva 2013/32/ES³ attiecas uz pieteikumiem, kas iesniegti dalībvalstu teritorijā. Līdz ar to Savienības tiesiskais regulējums patvēruma jomā neattiecas uz pieteikumiem, ko iesnieguši trešo valstu valstspiederīgie, kuri fiziski neatrodas dalībvalstu teritorijā. Tāpat *ETIAS* regulā ir paredzēti atbrīvojumi no prasības par *ETIAS* ceļošanas atļaujas esamību bēgļiem vai bezvalstniekiem, kuri dzīvo kādā dalībvalstī un ir minētās dalībvalsts izdota ceļošanas dokumenta turētāji. *ETIAS* regula, tāpat kā visi ES tiesību akti, ietver pamattiesības pēc noklusējuma un veido pamattiesības, pilnībā saskaņojot tos ar principiem, kas atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā. Ārkārtas apstākļos dalībvalsts, uz kuru attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais plāno ceļot, izņēmuma kārtā var izdot *ETIAS* ceļošanas atļauju ar ierobežotu teritoriālo derīgumu, ja minētā dalībvalsts to uzskata par nepieciešamu humānu apsvērumu dēļ saskaņā ar saviem valsts tiesību aktiem, valsts interešu vai starptautisku saistību dēļ. Pievēršoties to pārvadātāju lomai, kuri pārvadā trešo valstu valstspiederīgos pa gaisu vai jūru, bet grupas – pa sauszemi ar autobusiem, 26. pantā Konvencijā, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu, un *ETIAS* regulas 45. pantā ir noteikts, ka pārvadātājiem jāuzņemas atbildība par trešo valstu valstspiederīgajiem, kurus tie nogādā uz ārējo robežu pa gaisu, jūru vai sauszemi. Saskaņā ar šiem pantiem pārvadātājam ir jāpārbauda, vai šiem ceļotājiem ir nepieciešami ceļošanas dokumenti ieceļošanai Šengenas valstīs.

Secinājums

Komisija uzskata, ka *ETIAS* regula nekādā veidā neskar trešo valstu valstspiederīgo tiesības lūgt patvērumu vai starptautisko aizsardzību Eiropas Savienības teritorijā, jo *ETIAS* attiecas tikai uz bezvīzu režīma ceļotājiem no trešām valstīm, kuri plāno ceļot uz ES ne ilgāk kā 90 dienas jebkurā 180 dienu laikposmā. ES joprojām ir apņēmības pilna aktīvi atbalstīt bēgļus visās dalībvalstīs, nelokāmi iestājoties par tiem, kam tā ir vajadzīga.

¹ Regulas (ES) Nr. 399/2016 1. pants (OV L 077, 23.3.2016., 1. lpp.).

² Regulas 2019/1869 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts (OV L 295, 14.11.2019., 1.–131. lpp.).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/32/ES par kopējām procedūram starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai ([OV L 180, 29.6.2013., 60. lpp.](#))